

porušením povinností udati původ zboží a shledali jsme, že jest výslovně ve všech těchto případech na porušení stanovena administrativně-trestní sankce. Bylo by velmi zajímavé sledovati, na kolik jsou dány sankce jiné, zejména civilistické. Hodláme se zabývati tímto právě naznačeným tématem někdy později samostatně.

Z právní praxe

Tisková oprava — její formální náležitosti podle § 11, odst. 1 a 4 zák. č. 126/1933 Sb. z. a n. Zastupování advokátem.*)

(Rozh. z 26. září 1938, Zm II 395/38.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po veřejném líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na zachování zákona právem, že usnesením okresního soudu, jímž byla zamítnuta žádost, aby bylo podle § 14 zákona č. 126/1933 Sb. z. a n. uloženo odpovědnému redaktoru periodického tiskopisu uveřejniti opravu, a potvrzujícím je usnesením krajského soudu, byl porušen zákon v ustanovení § 11, odst. 4 cit. zák. a druhým usnesením i v ustanovení § 11, odst. 1 cit. zák.

D ů v o d y. Usnesením okresního soudu byla zamítnuta žádost předsedy místní skupiny číšnícké organisace, aby podle § 14 zákona z 10. července 1933, č. 126 Sb. z. a n. byla odpovědnému redaktoru periodického tiskopisu uložena povinnost uveřejniti tiskovou opravu. Navrhovatelova stížnost proti tomuto usnesení byla usnesením krajského soudu jako soudu odvolacího ve věcech přestupkových zamítnuta. Oba soudy odůvodňují svoje zamítavé stanovisko formální vadností požadované opravy podle druhé věty 4. odstavce, § 11 cit. zák. (že na konci opravy není uveden ten, kdo za opravu žádá), pokud se týče krajský soud i podle první věty prvního odstavce cit. paragrafu (že právní zástupce osoby článkem dotčené není oprávněn dožadovati se uveřejnění opravy). Oběma usneseními byl porušen zákon.

Předně je nesprávný a zákonu odporující názor, že za tiskovou opravu podle § 11 cit. zák. nesmí žádati plnomocník (právní zástupce) osoby tiskovou zprávou dotčené, nýbrž pouze tato sama, nebo její zákonný zástupce. Podle jasného znění § 11, odst. 1 cit. zák. jest oprávněn za opravu žádati každý, koho se zpráva dotýká; z ustanovení druhého odstavce téhož paragrafu je pak zjevno, že ten, kdo jest oprávněn vykonávati za jiného právo k soukromé žalobě pro trestné činy proti cti — jsou tím zřejmě míněny osoby

*) Srov. rozh. kraj. soudu trest. v Praze, Právník 1936, str. 46 a P i c k o v u kritiku: »Zmocnění a tisková oprava«, Soudcovské listy 1936, str. 252.

uvedené v §§ 15, 16 zákona o ochraně cti — může rovněž na jeho místě žádati za opravu (srov. rozh. č. 5052 Sb. n. s.). Nikde však zákon nepředpisuje, že ten, koho se zpráva dotýká, žádá-li za opravu, musí tak učiniti za všech okolností sám osobně. Dovojuje-li trestní řád v § 50 výslovně soukromému žalobci, soukromému účastníku i jejich zákonným zástupcům, aby si zřídili zmocněnce a právního zástupce, a nelze pochybovati o stejném právu jiných osob na trestním řízení zúčastněných, jako na př. vydavatele a vlastníka periodického tiskopisu atd. (§ 12 zákona č. 124/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky č. 145/1933 Sb. z. a n.), pak nelze nahlížeti, proč právě ten, koho se nějaká tisková zpráva dotýká a jenž důsledkem toho chce žádati za její opravu, musil by toto právo vykonávati vždy a za všech okolností sám ve vlastním jménu, a proč by nesměl výkonem tohoto práva pověřiti osobu druhou. Skutečnost, že zmocněnec pro obsah téhož článku, o jehož opravu jde, by mohl zakročiti podáním žaloby pro trestný čin proti bezpečnosti cti — což je nepopíratelno — tedy vykonati krok mnohem významnější než je tisková oprava, nasvědčuje tomu, že osoba dotčená obsahem článku smí svým zvoleným zmocněncem podle § 50 tr. ř. žádati též za opravu. Při tom vzhledem k obdobnému ustanovení § 23 rak. tisk. zák. z r. 1922 (srov. slova: »Auf Verlangen eines Beteiligten«) není bezvýznamný výklad tohoto paragrafu rak. tisk. zák. v komentáři Altmannově II, str. 1319, který výslovně praví: »Nežádá-li o opravu sám zúčastněný, nýbrž jeho zákonný nebo zvolený zástupce, pak musí zástupce v dopise s tiskovou opravou vysvětliti zmocňovací poměr, i když nemůže býti požadováno, aby advokát, zasílající tiskovou opravu za svého klienta, připojil jemu udělenou plnou moc....«, čímž přiznává osobě článkem dotčené právo žádati za opravu i svým zvoleným zástupcem.

Oba soudy však i dále nesprávně vyložily zákon, když vzhledem k tomu, že JUDr. X. ke konci opravy uvedl »V právním zastoupení pana Y., předsedy místní skupiny.... v: JUDr. X., advokát v« dospěly k závěru, že ke konci opravy nebyl uveden ten, kdo za opravu žádá. Oba soudy jsou názoru, že ustanovení § 11, odst. 4 zák. č. 126/1933 Sb. z. a n. by vyhovovalo, kdyby ke konci opravy bylo uvedeno buď pouze jméno pana Y., kdyby žádal za opravu pro svou osobu, nebo jméno spolku s uvedením jména zastupujícího předsedy, žádala-li za opravu číšnická organizace, že však odporuje citovanému ustanovení zákona, je-li vedle jména osoby žádající za opravu uvedeno jméno jejího zmocněnce (právního zástupce) s označením zástupčího poměru, tedy názoru, že na konci opravy má býti uvedena výhradně buď jen osoba, již se zpráva týká, nebo kdo jako zákonný zástupce dotčené osoby může na jejím místě za opravu žádati. Tento názor však neodpovídá zákonu, a to zejména nikoli ustanovení § 11, odst. 4 zák. č. 126/1933 Sb. z. a n.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací dovodil již ve svém rozh.

č. 5652 Sb. n. s., že úzký výklad ryze formálních předpisů citovaného místa zákona není na místě. Nejvyšší soud neomezuje v tomto svém rozhodnutí volnost stylistické formulace tiskové opravy na její vlastní obsah, nýbrž vztahuje tutéž zásadu na formální náležitosti tiskové opravy připouštěje, aby úvod opravy obsahoval dovolávání se příslušného místa zákona tiskovou opravu dovolujícího a stručnou žádost za uveřejnění opravy a aby ke konci žadatel připojil datum. Současně odmítá nejvyšší soud v témže rozhodnutí názor, že formální náležitosti jsou v § 11, odst. 4 cit. zák. vypočteny taxativně v tom smyslu, jako by oprava nesměla obsahovati další údaje.

S tohoto stanoviska nejvyšším soudem zaujatého plyne, že po stránce formální tisková oprava musí sice míti náležitosti uvedené v § 11, odst. 4 cit. zák., že však zákon nepředepisuje, že by směla obsahovati jen tyto náležitosti a nesměla obsahovati ještě dodatky podle ustanovení citovaného místa zákona účelné. Není proto překážky, proč by v případě, kdy za opravu žádá právní zástupce jménem svého klienta, nesměl býti tento zástupčí poměr v tiskové opravě uveden, kdyžtě, jak již bylo dovozeno, není právní zástupce vyloučen z práva žádati za uveřejnění tiskové opravy, je-li jen též osoba toho, kdo za opravu žádá, tedy osoba jím zastoupená, z konce opravy patrná, a kdyžtě je v zájmu jak odpovědného redaktora, tak i čtenářstva, aby takovýto zástupčí poměr byl již z opravy zřejmý. Tento požadavek byl pak v tomto případě splněn, neboť ze znění závěru žádosti za opravu, a to ze slov nahoře citovaných plyne nepochybně, že JUDr. X. žádá za opravu jako právní zástupce jménem osoby jím zastoupené a na konci žádosti též jmenované, totiž jménem Y.

Jelikož, jak dovozeno, byl JUDr. X. oprávněn žádati jako právní zástupce jménem osoby jím zastoupené o uveřejnění opravy, ježto oprava vyhovovala po stránce formální předpisu § 11, odst. 4 zák. č. 126/1933 Sb. z. a n., jelikož v usneseníh obou stolic není uvedeno, že tisková oprava svým obsahem neodpovídá předpisu § 11, odst. 1, věta druhá cit. zák. a jelikož konečně nebylo ani jinak podle § 13 téhož zákona důvodů k odepření jejího uveřejnění, byly zde zákonné podmínky, aby bylo podle § 14, odst. 3 cit. zák. odpovědnému redaktoru na žadatelův návrh uloženo, aby jí ve lhůtě vytčené v § 14, odst. 3 a § 12, odst. 2 cit. zák. uveřejnil a aby mu též byla uložena povinnost nahraditi útraty řízení.

Bylo proto důvodné zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona vyhověti a uznati jak svrchu uvedeno.